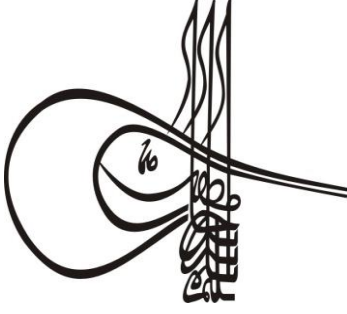

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/17, p. 461-476

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11859>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Yrd. Doç. Dr. Erol KOÇOĞLU – Yrd. Doç. Dr. Salih BİRİŞÇİ

This article was checked by iThenticate.

ANADOLU LİSESİ VE ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMEN KAVRAMINA YÖNELİK METAFORİK BAKIŞLARI

Özlem ULU KALIN* - Selcen ÇALIK UZUN**

ÖZET

Eğitim, okullarda eğitim programları rehberliğinde öğretmenler tarafından yürütülmektedir. Öğretmenler sadece dersine girdikleri bir ya da birkaç sınıfın öğrencilerinin değil, bir neslin sorumluluğunu üstlendikleri için “öğretmen” kavramı kutsal olarak ifade edilmektedir. Öğrencilerin bu kavramla ilgili düşüncelerini ortaya çıkarmak ve samimi fikirlerine ulaşmak için çalışmada metaforlardan yararlanılmıştır. Metafor, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu algıladığı biçimde, benzetmeler kullanarak ifade etmesidir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; Anadolu Lisesi öğrencileri ile Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik olarak oluşturdukları metaforları ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforların yıllara göre değişimini belirlemektir. Araştırmanın ulaşılabilir örneklemi 157 Anadolu Öğretmen Lisesi ve 244 Anadolu Lisesi öğrencisi oluşturmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninde tasarlanan çalışmada her iki lise türünden elde edilen metaforlar sınıflandırılmış ve içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencileri 41 adet geçerli metafor, Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencileri 31 adet geçerli metafor, Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri 44 adet geçerli metafor ve Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri 38 adet geçerli metafor üretmişlerdir. Bu metaforlar daha sonra ortak özellikleri bakımından irdelenerek 5 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin lise türünde ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. ve 12. sınıf öğrencilerinin kendi düzeylerinde öğretmen kavramı ile ilgili geliştirdikleri metaforların birbirine benzer olduğu, Anadolu Öğretmen Lisesinde öğretmenlik mesleğine yönelik alınan derslerin öğrencilerin öğretmen kavramına bakış açılarında bir değişiklik yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

* Yrd. Doç. Dr. Artvin Çoruh Üniversitesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, El-mek: ozlemulu@artvin.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr. Artvin Çoruh Üniversitesi İlköğretim Matematik Eğitimi ABD, El-mek: sclkuzun@artvin.edu.tr

Anahtar Kelimeler: öğretmen, metafor, anadolu liseleri, anadolu öğretmen liseleri

METAPHORICAL VIEWS OF ANATOLIAN HIGH SCHOOL AND ANATOLIAN TEACHER TRAINING HIGH SCHOOL STUDENTS ABOUT THE CONCEPT OF TEACHER

ABSTRACT

The process of education is conducted by teachers with the guidance of education programs. As teachers bear the responsibility of a generation –not just the students that they teach in classrooms- the concept of ‘teacher’ is accepted to be sacred. Metaphors are used in this study in order to reveal the thoughts of students and reach their sincere feelings. Metaphor is stating a concept or phenomena by using likening. In this respect, the goal of this study is to determine the metaphors created by Anatolian High School and Anatolian Teacher Training High School students about the concept of ‘teacher’ and determine the changes of metaphors made by students in Anatolian Teacher Training High School in years. Reachable sampling of the research is made of 155 Anatolian High School students and 244 Anatolian Teacher Training High School students. The study is designed with phenomenological method, which is one of the qualitative research methods. Metaphors obtained from two high school types are classified and interpreted by making content analysis. According to research findings, Anatolian High school 9th grade students created 41 valid metaphors while Anatolian Teacher Training High School 9th grade students created 31 valid metaphors. Anatolian High school 12th grade students created 44 valid metaphors while Anatolian Teacher Training High School 12th grade students created 38 valid metaphors. These metaphors are analyzed in terms of their common features and classified under 5 conceptual categories. At the end of the research, it is determined that metaphors developed by Anatolian High school students and Anatolian Teacher Training High School students are similar; on the other hand, it is also found that metaphors developed by Anatolian Teacher Training High school 9th and 12th grade students are similar. It is determined that courses about the profession of teaching in Anatolian Teacher Training High school don’t cause any difference in students’ point of view about the concept of this profession.

STRUCTURED ABSTRACT

Aim of the study

Metaphor is a tool that is used for teaching unknown concepts. Unknown concepts can be illustrated with the help of several other evocative and catchy concepts. To understand the thoughts of people about a concept, one can benefit from metaphors.

The most important source for continuity of a society is its people. On the other hand, the institution that educates these people properly to

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/17

its goals is the school and teachers are the ones who lead the process of education and teaching at these schools. In our country, there are different types of high schools where students are educated. The process of training teachers goes back to 19th century and it continues with 'Teacher Training High Schools'. These schools where students are trained for the profession of teaching are different from other Anatolian High Schools.

To date, a considerable amount of literature has been published on the concept of teacher. In these studies, sample groups use several different metaphors to describe the concept of teacher. However, these studies just investigate the concept of teacher but not analyze it according to some variables. To date, there are few studies that have investigated metaphors in terms of different variables. Therefore, this study makes a major contribution to research on the concept of teacher by analyzing the metaphors developed by sample according to the variable of school type and also the variable of grade level. The questions searched for answers in this study are listed below:

- What are the metaphors developed by Anatolian High School and Anatolian Teacher Training High School students about the concept of 'teacher'?
- Do the metaphors developed by first-grader Anatolian Teacher Training High School Students differ from the metaphors developed by final-year Anatolian Teacher Training High School Students?

Method

The phenomenology design, which is one of qualitative research models, was used to investigate the difference (if any) among the meanings attributed to the concept of 'teacher' by Anatolian High School and Anatolian teacher Training High School students. The second aim of the study is to analyze the effect of school courses about teaching profession that the students take from the beginning of 9th grade until the end of 12th grade on their metaphorical perceptions about the concept of teacher. This analysis is made through cross-sectional survey design which is one of the developmental designs.

The universe of the study is 9th and 12th grade students getting education during 2013-2014 academic year at Anatolian and Anatolian Teacher Training High Schools in the central district and all other districts of Artvin Province. As shown in Table 1, sample of the study consists of 133 9th grade and 111 12th grade students of Anatolian High Schools and 86 9th grade and 71 12th grade students of Anatolian Teacher Training High Schools.

For investigating thoughts of students about the concept of 'teacher', semi-structured forms asking students to complete a prompt "Teacher is (like)... because..." were used. The concepts students wrote on these forms constituted the basic source of data for the study.

In accordance with the stages of content analysis, the data collected for the study were interpreted through the stages developed by

Turkish Studies

Saban (2008a). These stages are naming, classification, categorization and ensuring reliability and validity.

Findings and Discussion

Results about similar and different metaphors about the concept of 'teacher' developed by Anatolian High School and Anatolian Teacher Training High School students:

9th grade students in both type of the schools are the ones who get similar scores from TEOG exam and enroll for the same school. While 9th grade Anatolian High School students developed 41 metaphors about the concept of teacher, 9th grade students of Anatolian Teacher Training High School developed 31 metaphors. 9th grade students of both schools produced 72 metaphors in total and when these metaphors are analyzed it is seen that they are similar. In other words, metaphors generated by 9th grade students do not vary by the variable of school type.

Considering the frequency distribution of the metaphors, 9th grade Anatolian and Anatolian Teacher Training High School students defined the concept of teacher mostly through the metaphors such as 'father-mother' or 'friend'. A possible explanation for this result might be that students who are at the same cognitive level see their teacher as a family member or a sensitive and empathetic person because of their elementary and secondary school experiences. This result is consistent with data obtained in the studies of Ekiz and Koçyiğit (2012), Cerit (2008), Tulunay Ateş (2016) which found the metaphors 'family member' and 'mother-father' as the most repeated metaphors according to frequency distribution. When the metaphors developed by 12th grade students are analyzed, it is seen that students did not use same metaphors with 9th grade students for the same category. Only %17 of 12th grade students used the metaphor of 'family' to describe the concept of teacher.

In the study of Yılmaz, Göçen and Yılmaz (2013) 'gardener', 'trainer', 'lion tamer' are the metaphors defined under the category of 'teacher as a former'. Similarly, in present study 12th grade students described the concept of teacher using the metaphors such as 'sculptor' and 'gardener' in the meaning of a person that gives shape of something. The metaphors revealed in two studies are similar with each other.

In the process of characterizing the concept of teacher, %12 of 12th grade Anatolian Teacher Training High School students defined teacher as 'friend'. Similar definitions can be seen in the study of Saban, Koçbeker and Saban (2006).

9th grade Anatolian High School and Anatolian Teacher Training High School students generated similar metaphors (trees, flowers) for the category of 'teacher as a plant' although they have different frequencies. 12th grade Anatolian High School students produced similar metaphors in similar frequencies with 9th grade students. On the other hand, 12th grade Anatolian Teacher Training High School students generated only one metaphor for the category of 'teacher as a plant'.

Under the category of 'teacher as a luminary' similar and even same metaphors were produced by 9th and 12th grade Anatolian and Anatolian Teacher Training High School Students. *The sun, candle, light, guide,*

Turkish Studies

compact, advisor are some of the metaphors used by students. These metaphors can be seen in many other studies (Ekiz & Koçyiğit, 2012; Aslan, 2013; Koç, 2014; Kırıl, 2015; Tulunay Ateş, 2016).

For the category of 'teacher as an abstract definition' 9th and 12th grade students from two different high schools produced different metaphors. It is seen that there is a cross-correlation among these metaphors; 4 of the 9th grade Anatolian High School students used such a metaphor as 'Google' to define teachers while only one of the 12th grade Anatolian Teacher Training High School Students generated the same metaphor. Likewise, 5 of the 9th grade Anatolian Teacher Training High School students used such a metaphor as 'angel' to define the concept of teacher while 2 of the 12th grade Anatolian High School students used the same metaphor. In the study of Saban, Koçbeker and Saban (2006) the 'angel' metaphor was also generated by the sample group for the category of *Teacher as a Character Prototype and Developer*.

The metaphors developed by 12th grade Anatolian High school students and Anatolian Teacher Training High School students about the concept of teacher are very different and are not in unity with each other.

In brief, *friend, family, mother-father* are the metaphors produced under the category of 'teacher as a human being' and *the sun, light* are the metaphors produced under the category of 'teacher as a luminary'. While these similar metaphors are used by the students of both type of high schools, there are many other different and numerous metaphors produced by these students.

The results about the difference between the metaphors of first-grader Anatolian Teacher Training High School Students and the metaphors developed by final-year Anatolian Teacher Training High School Students:

According to the results, metaphors developed by 9th grade Anatolian Teacher Training High School students did not differ from the metaphors developed by 12th grade students. Çelikten (2006) indicates that metaphors give important information about the behaviors and attitudes of teachers. So, teachers can get help from these metaphors to be aware of their relations with students.

One of the result of present study is that there is no significant difference between the metaphors of 9th grade students and 12th grade students who are at Anatolian Teacher Training High School and this result reveals that the teacher training program applied at these schools do not make any change in the views of students about the concept of teacher. This result may also show that students did not think differently about their own profession throughout the years that they took courses about teaching and teaching profession at Anatolian Teacher Training High Schools which were the former step of education faculties and were closed in 2014. It is hypothesized in this study that students studying at these schools, mission of which was to train teachers, will generate different metaphors about this profession throughout the years and it would not be wrong to say that the study fails to support this hypothesis.

This result of the present study cannot be supported by other studies because no previous study investigated the perceptions of

Turkish Studies

students about the concept of teacher according to different type of high schools. Whether these Teacher Training High Schools give education properly in line with their aim or whether the closure of them are advantageous or disadvantageous for our country are not among the problems to be searched in this study. However, these topics can be recommendations for further research.

Keywords: teacher, metaphor, anatolian high school, anatolian teacher training high school

Giriş

Bir toplumun varlığını sürdürebilmesinin en önemli kaynağı insandır. İnsanı amacına uygun yetiştirecek kurum ise okuldur. Okullarda verilen eğitim, eğitim programları rehberliğinde öğretmenler tarafından gerçekleştirilir. Bu nedenle nesillerin sorumluluğunu üstelenen öğretmenlik mesleği diğer mesleklerden öte bir öneme sahiptir.

Ülkemizde öğretmen yetiştirme kurumları ilk olarak II. Mahmud döneminde 16 Mart 1838 tarihinde açılmıştır. Zaman içerisinde farklı isimlerle anılan bu okullar 1989-1990 öğretim yılından itibaren Anadolu Öğretmen Lisesi ismiyle Anadolu Liseleri kategorisine alınmıştır. Ancak genel itibari ile öğretmen yetiştiren kurumlar Yükseköğretim Kurulu'na bağlı Eğitim Fakülteleri ile Eğitim Bilimleri Fakülteleridir.

Anadolu Öğretmen Liseleri; Milli Eğitim Bakanlığı'nın genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak için öğrencilerine; öğretmenlik mesleğini sevdiren, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve davranışları kazandırabilen, orta öğretim düzeyinde ortak bir genel kültür verebilen, ülke kalkınmasına sosyal, kültürel ve ekonomik yönden katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırabilen, dünyadaki gelişme ve değişimleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenmelerini sağlayan, öz güven, öz denetim ve sorumluluk duygularını geliştirebilen, her bireyin farklı ve ayrı bir değer olduğu, ekip çalışmasıyla ortak başarının elde edilmesinde önemli katkı sağlayacağı inancının verilmesine yönelik çağdaş bir eğitim ortamı hazırlayabilen, ortaokuldan sonra 4 yıl öğrenim süreli, yabancı dil ağırlıklı program uygulayan liseler idi. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün 05/06/2014 tarihli ve 83203306/10.03/2288835 sayılı Bakan onayı ile Anadolu öğretmen liselerinin fen liselerine, sosyal bilimler liselerine ve Anadolu liselerine dönüştürülmesine karar verildi.

Anadolu Liseleri, bilim ve teknolojinin farkında olan, değişime ve gelişime açık, öğrenmeyi temel ihtiyaç kabul eden, en az bir yabancı dili çok iyi bilen, yüksek moral değere sahip, kendine güvenen, katılımcı, kendini sorgulayan, etkili ve nitelikli, çağdaş, demokratik ve laik bireyler yetiştirmektedir.

Anadolu Öğretmen Lisesi ders müfredatı Anadolu Liselerinden farklı olarak verilmekteydi. Şöyle ki; kredi sayıları bakımından mihver derslerde çok fazla fark olmamakla birlikte, Anadolu Öğretmen Lisesinde 10. sınıfta Öğretmenlik Mesleğine Giriş ve Eğitim Psikolojisi, 11. sınıfta Öğretim ve Yöntemleri ve 12. sınıfta Türk Eğitim Tarihi ve Eğitim Sosyolojisi isimli dersler okutulmaktaydı. Mesleki gelişim derslerindeki bu farklılıklar, akıllara Anadolu Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine bakışları ile Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yükledikleri anlamlar arasında bir fark olup olmadığı; Anadolu Öğretmen Lisesindeki öğrencilerin bu dersleri almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleğine bakış açılarında değişiklik olup olmadığı sorularını getirmektedir. Bu çalışmada bu sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

Bu soruların samimi yanıtlarına ulaşmak için öğrencilerin öğretmen kavramı ile ilgili metaforlar oluşturmaları istenmiştir. Metaforlar bireylerin zihinlerinde var olan şemaları semboller yardımıyla ortaya çıkarır. Metafor bilinmeyen şeylerin öğretilmesi, öğrenilen bilgilerin akılda tutulması ve hatırlanması konusunda geçerliliği kanıtlanmış bir araçtır (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforlar düşünce sistemimizde kullandığımız yapılar olduğu ve düşünce sisteminin büyük ölçüde metaforik olduğu bilindiğinden (Köksal, 2010), bireylerin bir kavram hakkındaki düşüncelerini samimi bir şekilde ifade etmelerini sağlamak için metaforlara başvurulmaktadır. Bu yapılar bireylerde benzerlik gösterebileceği gibi farklı yaşam tecrübelerinden dolayı farklılık da gösterebilmektedir (Köksal, 2010). Eraslan (2011) metaforun bir kavramın bireyde oluşturduğu etiket, anlam ya da kavramsal ifadeler olduğunu ve ilgili kavrama yönelik deneyimlerden oluştuğunu ifade etmiştir. Eğitimde metaforlardan; eğitimi planlama, eğitim programı geliştirme, öğrenmeyi teşvik etme ve yaratıcı düşüncüyü geliştirme aşamalarında yararlanılabilir (Akhan, Kılıçoğlu ve Gedik, 2014). Tam da bu noktada, Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramı ile ilgili samimi düşüncelerini ortaya çıkarmak için metaforlardan yararlanılmıştır.

Literatür incelendiğinde ülkemizde öğretmen kavramına yönelik farklı çalışmalar yapıldığı ve çalışılan örneklem grupların öğretmen kavramının birden fazla ve birbirinden farklı metaforlarla açıklandığı görülmüştür (Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Saban, 2004; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Cerit, 2008; Oğuz, 2009). Ancak çalışmalarda genel olarak öğretmen kavramına yönelik çalışılmış ve değişkenler oluşturulmamıştır. Bu çalışmayı literatürde önemli kılan fark örneklem grubun öğretmen kavramı ile ilgili geliştirecekleri metaforları hem lise türleri değişkenine göre, hem de aynı lise türünde sınıflar arası değişkene göre değerlendirilecek olmasıdır. Bu çalışmada, Anadolu Lisesi öğrencileri ile Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik olarak oluşturdukları metaforları ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforların yıllara göre değişimini belirlemek amacıyla aşağıdaki problemlere yanıt aranmıştır:

- Anadolu Liseli ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir? Aralarında farklılıklar var mıdır?
- Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin liseye başlarken ve liseyi bitirirken öğretmen kavramı ile ilgili oluşturdukları metaforlar değişkenlik göstermiş midir?

Yöntem

Araştırmanın amaçlarından biri olan Anadolu Lisesi öğrencileri ile Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yükledikleri anlamlar arasındaki varsa farkları ortaya çıkarmak için nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni uygun görülmüştür. Olgubilim (fenomenoloji/phenomology) deseni farkında olduğumuz, ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkar. Ancak bu tanışıklık olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan, aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim uygun bir araştırma zeminini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 72).

Çalışmanın ikinci amacı olan Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin 9. sınıftan 12. sınıfa kadar aldıkları meslek derslerinin öğretmen kavramına yönelik olarak metafor oluşturmalarına etkisinin incelenmesinde gelişimsel araştırma yöntemlerinden enlemsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Enlemsel araştırma yönteminde; ortak özelliklere sahip bir gruptan enlemesine kesit alınarak inceleme yapılır (Şahin, 2015).

Evren ve Örneklem

Tablo 1. Örneklemen Dağılımı

Lise türü	Anadolu Lisesi		Anadolu Öğretmen Lisesi	
Sınıf Seviyesi	9	12	9	12
Öğrenci Sayısı	133	111	86	69

Bu araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Artvin Merkez ilçe ve tüm ilçelerindeki Anadolu Liseleri ile Anadolu Öğretmen Liselerinin 9. ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Tablo 1’de görüldüğü gibi, örneklem grupta Anadolu liselerinin 9. sınıflarında okuyan 133 öğrenci ile 12. sınıflarında okuyan 111 öğrenci ve Anadolu Öğretmen Liselerinin 9. sınıfında okuyan 86 öğrenci ile 12. sınıflarında okuyan 71 öğrenci yer almaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada öğrencilere öğretmen kavramına yönelik düşüncelerini belirlemek amacıyla “Öğretmen gibidir, çünkü” yazılı olan yarı yapılandırılmış formlar verilmiş ve öğrencilerin bu forma yazdıkları kavramlar araştırmanın temel veri kaynağını oluşturmuştur.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008:227). Bu bağlamda, Anadolu Öğretmen Lisesi ve Anadolu Lisesi öğrencilerinin ortaya koydukları metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması süreci, içerik analizinin de aşamalarına paralel olarak Saban (2008a) tarafından kullanılan aşağıdaki aşamalar dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir:

1. Adlandırma Aşaması:

Oluşturulan metaforların alfabetik sıraya göre geçici bir listesi yapılmıştır.

2. Tasnif Etme (Eleme ve Arıtma) Aşaması:

Bu aşamada her metafor tekrar gözden geçirilmiş, metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun konusu ile metaforun kaynağı arasındaki ilişki bakımından analiz edilmiştir. Araştırmaya katılan bütün öğrenciler geçerli metafor üretmemişlerdir. Herhangi bir metafor kaynağını içermeyen kağıtlar ile herhangi bir gerekçenin sunulmadığı kağıtlar ve mantıksız metaforlar araştırma kapsamının dışında tutulmuştur. Örneğin; “Öğretmenlik Abbas Hoca gibidir, çünkü bunun için” veya “Öğretmen kendini beğenmiş gibidir, çünkü öyle sanır değil” gibi mantıksız anlam içeren zayıf yapıları metaforlar elenmiştir. Eleme işlemi sonucunda Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencilerinden 41, Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinden 31, Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencilerinden 44 ve Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinden 38 adet geçerli metafor elde edilmiştir.

3. Kategori Geliştirme Aşaması:

Bu aşamada her bir okul türü ve sınıf için katılımcıların geliştirdiği metaforlar ortak özellikler bakımından irdelenmiştir. “Öğretmenlik” kavramı için lise öğrencilerinin geliştirdikleri metaforlar 5 farklı kategoride (İnsan olarak öğretmen, Bitki olarak öğretmen, Işık saçan öğretmen, Somut ifade olarak öğretmen ve Soyut ifade olarak öğretmen) toplanmıştır.

4. Geçerlik ve Güvenirliğin Sağlama Aşaması:

Araştırmaya katılan öğrencilerin kendi kaleme aldıkları metafor imgeler temel veri kaynağı olarak kullanıldığı için çalışma geçerlidir. Çalışmanın güvenilirliği ise Miles ve Huberman’ın (1994) formülü ile hesaplanmıştır. (Güvenirlik= Görüş Birliği/Görüş Birliği+Görüş ayrılığı). Nitel

çalışmalarda uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasında ki uyumun %90 ve üzeri olması beklenir (Saban, 2008b).

Çalışmada oluşturulan metaforlar iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı kategorilere ayrılmış, ardından elde edilen kategorik listeler karşılaştırılmıştır. Her bir kategori ve her bir metafor için araştırmacılar arasındaki uyum %100 olacak şekilde tartışılmış ve kategorileştirilmiş metafor listeleri oluşturulmuştur.

Bulgular

Bu aşamada bulgular çalışmanın problemlerine paralel olarak sunulmuştur.

Anadolu Liseli ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar nelerdir? Aralarında farklılıklar var mıdır? problemine ait bulgular aşağıda ifade edilmiştir:

Öncelikle Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. ve 12. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramı hakkında oluşturmuş oldukları metaforlarla ilgili bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Daha sonra aralarındaki farklılıkları belirlemek için Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. Sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar ve Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 12. Sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

Tablo 2. Anadolu Lisesi 9. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Kavramıyla ilgili oluşturdukları metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
Anne-baba	33	Sevgili	1
Dost-arkadaş	14	Gardiyan	1
Kitap	12	Doktor	1
Güneş	10	Can	1
Usb	5	Mevlana	1
Çiçek	4	Mum	1
Google 3	4	Vahşi kurt	1
Süper kahraman	4	Su	1
Gül	3	Şiir	1
Ağaç	3	Kilit	1
Rehber	2	Mürekkep lekesi	1
Çiftçi/emekçi	2	Araba	1
Işık	2	Yiyecek	1
Yıldız	2	Pil	1
Hazine	2	Akıllı tahta	1
Kar	2	Ayna	1
İntegral	2	Yük	1
Hayat	2	Çikolata	1
Melek	2	Bilgisayar	1
Süper zeka	2	Kalp sanat	1
Evrensel küme	1	Toplam	133

Tablo 2’de araştırmaya katılan Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar frekansları ile gösterilmiştir. Görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrenciler öğretmen kavramına yönelik 41 metafor geliştirmişlerdir. En sık kullanılan (%25) “anne-baba” metaforu olmuştur. Bunun dışında “dost-arkadaş (%11), kitap (%9), güneş (%8) ve usb (%5)” sıkça kullanılan metaforlardır.

Tablo 3. Anadolu Öğretmen Lisesi 9. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Kavramıyla ilgili oluşturdukları metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
Anne-baba	12	Kanun	2
Güneş	10	Denklem	1
Kitap	9	Cimri	1
Melek	5	Hakem	1
Arkadaş	4	Sanatçı	1
Ağaç	4	Yuva	1
Aşk	4	Cevap anahtarı	1
Çiçek	3	Ayna	1
Mum	3	Atom çekirdeği	1
Ay	3	Hesap makinesi	1
Su	3	Bomba	1
İnsan	2	Ada	1
Bebek	2	Harita	1
Bilim adamı	2	Çeşme	1
Bahçıvan	2	Gelecek	1
Kaktüs	2	Toplam	86

Tablo 3'te araştırmaya katılan Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar frekansları ile gösterilmiştir. Görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrenciler öğretmen kavramına yönelik 31 metafor geliştirmişlerdir. En sık kullanılan (%14)“anne-baba” metaforu olmuştur. Bunun dışında “güneş (%12)”, “kitap (%10)” ve “melek (%6)” sıkça kullanılan metaforlardır.

Tablo 4. Anadolu Lisesi 12. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Kavramıyla İlgili Oluşturdukları Metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
Aile	19	Madenci	1
Lamba	11	Çiftçi	1
Kitap	8	Nar	1
Navigasyon	7	Papatya	1
Güneş	5	Pusulula	1
Oksijen	4	Kapalı kutu	1
Ağaç	4	Göz	1
Bomba	4	Silgi	1
Adalet	3	Para	1
Heykeltraş	3	Masal	1
Salça	2	Toka	1
Toprak	2	Formül	1
Diken	2	Bilgisayar	1
Melek	2	Kaldırım mühendisi	1
Arı	2	Can	1
Su	2	Ateş	1
Doğa	2	Şiir	1
Ayna	2	Müzik	1
Aşk	2	Jeneratör	1
Boksör	1	Yaz mevsimi	1
Dost	1	Çikolata	1
Yönetmen	1	Oyuncak	1
		Toplam	111

Turkish Studies

Tablo 4’te araştırmaya katılan Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar frekans ve yüzdeleri ile gösterilmiştir. Görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğrencilerden öğretmen kavramına yönelik olarak 44 metafor geliştirmişlerdir. En sık kullanılan (%17) “aile” metaforu olmuştur. Bunun dışında “lamba(%10), kitap(%7), navigasyon (%6), güneş (%5)” sıkça kullanılan metaforlardır.

Tablo 5. Anadolu Öğretmen Lisesi 12. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmen Kavramıyla İlgili Oluşturdukları Metaforlar

Oluşturulan Metafor	Frekans	Oluşturulan Metafor	Frekans
Dost	8	Tül	1
Pusula	5	Fırtına	1
Düşman	4	Bel	1
Canlı kitap	4	Gübre	1
Su	3	Ayna	1
Konuşan oyuncak	3	Klasik müzik	1
Öğretmen	3	Yemek	1
Aile	3	Sondaj makinesi	1
Bahçıvan	2	Torna	1
Güneş	2	Nefes	1
Işık	2	Para	1
Mum	2	Arabesk	1
İşitmeyen kulak	2	Google	1
Ekilmiş tarla	2	Benlik	1
Saksı	2	Devrim	1
Ana arı	2	Din ideolojisi	1
Heykeltraş	1	Hayat	1
Kuyumcu	1	Şaka	1
Gül	1	Gökyüzü	1
		Toplam	71

Tablo 5’te araştırmaya katılan Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforlar frekans ile gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından öğretmen kavramına yönelik olarak 38 metafor oluşturulduğu görülmektedir. En sık kullanılan (%12)“dost” metaforu olmuştur. Bunun dışında “pusula (%7), düşman (%6), canlı kitap(%6) sıkça kullanılan metaforlardır.

Tablo 6’da Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Liselerinin 9. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforlardan oluşan temalar verilmiştir. Örneklem metaforları *insan olarak öğretmen*, *bitki olarak öğretmen*, *ışık saçan öğretmen*, *somut ifade olarak öğretmen* ve *soyut ifade olarak öğretmen* şeklinde 5 tema altında toplanmıştır. Örneklem grup tarafından geliştirilen metaforlar çok fazla olduğu için her bir tema içinde en çok tekrarlanan 3 metafora yer verilmiştir. Tablo 6’da oluşturulan temalar ve en çok tekrarlanan ilk üç metafor görülmektedir.

Tablo 6. Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. Sınıf Öğrencilerinin Geliştirdikleri Metaforlar ve Bu Metaforlardan Elde Edilen Temalar

Anadolu Lisesi Öğrencileri	f	Temalar	Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencileri	f
Metafor Adları (n:133)			Metafor Adları (n:86)	
Anne-baba	25	İnsan Olarak Öğretmen	Anne-baba	14
Dost-arkadaş	11		Arkadaş	5
Rehber	2		İnsan	2
Çiçek	3	Bitki Olarak Öğretmen	Ağaç	5
Gül	2		Çiçek	3
Ağaç	2		Kaktüs	2
Güneş	8	Işık Saçan Öğretmen	Güneş	12
Yıldız	2		Mum	3
Işık	2		Ay	3
Kitap	9	Somut İfade Olarak Öğretmen	Kitap	10
Usb	4		Su	3
Hazine, Kar	2		Yuva, Ayna, Bomba	1
Google	3	Soyut İfade Olarak Öğretmen	Melek	6
Süper Kahraman	3		Aşk, Sevgi	2
Hayat, Melek	2		Kanun, Denklem	2

Tablo 6 incelendiğinde Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinin *insan olarak öğretmen* temasında birbirine benzer metaforlar (anne-baba, dost-arkadaş) ürettikleri görülmektedir. Aynı benzerlik *bitki olarak öğretmen* temasında üretilen metaforlarda da (ağaç, çiçek), *ışık saçan öğretmen* temasında üretilen metaforlarda (Güneş) ve *somut ifade olarak öğretmen* temasında oluşturulan metaforlarda da (kitap) görülmektedir. 9. sınıf örneklem grubunun öğretmen kavramıyla ilgili geliştirdikleri *soyut ifade olarak öğretmen* temasındaki metaforlar farklılık göstermektedir.

Tablo 7. Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 12. Sınıf Öğrencilerinin Geliştirdikleri Metaforlar ve bu metaforlardan elde edilen temalar

Anadolu Lisesi Öğrencileri	f	Tema	Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencileri	f
Metafor Adları (n:111)			Metafor Adları (n:69)	
Aile	17	İnsan Olarak Öğretmen	Dost	12
Heykeltıraş	3		Düşman	6
Kaldırım Mühendisi	1		Aile, Öğretmen	4
Ağaç	4	Bitki Olarak Öğretmen	Gül	1
Nar	1			
Papatya	1			
Lamba	10	Işık Saçan Öğretmen	Güneş	3
Güneş	5		Işık	3
			Mum	3
Kitap	7	Somut İfade Olarak Öğretmen	Pusula	7
Navigasyon	6		Canlı kitap	6
Bomba	4		Konuşan oyuncak, Su	4
Oksijen	4	Soyut İfade Olarak Öğretmen	Google, Benlik, Devrim,	1
Adalet	3		Din ideolojisi, Hayat	
Melek	2			

Turkish Studies

Tablo 7 incelendiğinde Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin oluşturdukları metaforların benzer olmadıkları görülmektedir. *İnsan olarak öğretmen* kategorisinde Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri en çok *aile, heykeltıraş, kaldırım mühendisi* metaforlarını üretmişlerken, Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri ise *dost, düşman, aile* metaforlarını üretmişlerdir. *Bitki olarak öğretmen* temasında Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri en çok *ağaç, nar, papatya* metaforlarını üretmişlerken, Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri ise *gül* metaforunu üretmişlerdir. *Somut ifade olarak öğretmen* temasında Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri en çok *kitap, navigasyon, oksijen* metaforlarını üretmişlerken, Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri ise *pusula, canlı kitap, konuşan oyuncak* metaforlarını üretmişlerdir. Benzer durum *soyut ifade olarak öğretmen* temasında Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri en çok *adalet, melek, aşk* metaforlarını üretmişlerken, Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri ise *Google, benlik, devrim* şeklinde tekli metaforlar üretmişlerdir. Tablo 6'da dikkati çeken tek farklılık *Işık saçan öğretmen* temasında Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri ile Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin benzer metaforlar (Güneş) üretmiş olmalarıdır.

Tablo 8. Anadolu Öğretmen Lisesi 9. Sınıf Öğrencileri ile 12. Sınıf Öğrencilerinin Geliştirdikleri Metafor Kategorileri

Anadolu Öğretmen Lisesi 9. Sınıf Öğrencileri Metafor Adları (n:86)	f	Temalar	Anadolu Öğretmen Lisesi 12. Sınıf Öğrencileri Metafor Adları (n:69)	f
Anne-baba	14	İnsan Olarak Öğretmen	Dost	12
Arkadaş	5		Düşman	6
İnsan	2		Aile, Öğretmen	4
Ağaç	5	Bitki Olarak Öğretmen	Gül	1
Çiçek	3			
Kaktüs	2			
Güneş	12	Işık Saçan Öğretmen	Güneş	3
Mum	3		Işık	3
Ay	3		Mum	3
Kitap	10	Somut İfade Olarak Öğretmen	Pusula	7
Su	3		Canlı kitap	6
Yuva, Ayna, Bomba	1		Konuşan oyuncak, Su	4
Melek	6	Soyut İfade Olarak Öğretmen	Google, Benlik, Devrim, Din ideolojisi, Hayat	
Aşk, Sevgi	2			
Kanun, Denklem	2			

Tablo 8 incelendiğinde Anadolu Öğretmen Lisesi 9. ve 12. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramıyla ilgili geliştirdikleri metaforlar ve bu metaforların yer aldığı temalar görülmektedir. Her bir tema ayrı ayrı incelendiğinde öğrencilerin geliştirdikleri metaforların çok fazla değişkenlik göstermediği sadece metafor frekanslarının değişkenlik gösterdiği görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

İlgili alanyazın incelendiğinde öğretmen kavramına yönelik metaforik çalışmaların oldukça fazla olduğu görülmektedir (Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Cerit, 2008; Aydın ve Pehlivan, 2010; Ekiz ve Koçyiğit, 2012; Aslan, 2013; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Koç, 2014; Kırıl, 2015; Tulunay Ateş, 2016). Mevcut çalışmaların çoğunda lisans seviyesinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla çalışılmış ve öğretmen kavramına yönelik metaforik algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Bu çalışma kapsamında ise Artvin Merkez ilçe ve tüm ilçelerindeki Anadolu Liseleri ve Anadolu Öğretmen Liseleri 9. sınıf ve 12. sınıf öğrencileri değerlendirmeye alınmıştır. Öğrencilerden öğretmen kavramıyla ilgili metafor geliştirmeleri istenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar problem durumuna cevap verecek şekilde iki başlık altında ifade edilmiştir.

Anadolu Liseli ve Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik oluşturdıkları benzer ve farklı metaforlar ile ilgili olarak elde edilen sonuçlar;

TEOG sınavı sonuçlarına göre birbirlerine yakın taban puanla yerleşen Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencileri öğretmen kavramıyla ilgili 41 metafor, Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencileri öğretmen kavramıyla ilgili 31 metafor geliştirmişlerdir. Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramıyla ilgili toplam 72 metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlardan oluşturulan temalara bakıldığında her bir tema için iki örneklem grubunda benzer metaforlar ürettikleri görülmektedir.

Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencileri insan olarak öğretmen temasında öğretmen kavramını anne-baba veya dost-arkadaş metaforlarıyla en yüksek frekans değerleriyle tanımlamışlardır. Bu durum benzer bilişsel düzeylerde olan öğrencilerin ilkökul ve ortaokul deneyimlerinden kaynaklı öğretmenlerini aileden birisi veya en iyi anlaşılan kişi olarak hissettikleri sonucuna ulaşılabilir. Öğretmen kavramına yönelik oluşturulan aile, anne-baba metaforları Ekiz ve Koçyiğit'in (2012), Cerit'in (2008), Tulunay Ateş'in (2016) çalışmalarında da yüksek frekanslara sahip metaforlar olarak görülmektedir. Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin oluşturdıkları metaforlara bakıldığında aynı tema için benzer sonuçlarla karşılaşmamaktadır. Öğrencilerin %17'si öğretmen kavramını aile olarak tanımlamıştır.

Yılmaz, Göçen ve Yılmaz'ın (2013) çalışmalarında *Şekillendirici Öğretmen Kategorisinde* yer alan bahçıvan, eğitimci, aslan terbiyecisi metaforlarına benzer olarak bu çalışmada da Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencileri, öğretmen kavramını nesneye şekil veren kişi anlamında *heykeltıraş* ve *bahçıvan* metaforlarıyla açıklamışlardır. Çalışmalarda oluşturulan metaforlar benzerlik göstermektedir.

Öğretmen kavramını karakterleştiren Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerin %12'si öğretmen kavramını dost olarak tanımlamışlardır. Benzer tanımlamalar Saban, Koçbeker ve Saban'ın (2006) çalışmalarında da karşımıza çıkmaktadır.

Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencileri bitki olarak öğretmen temasında farklı frekanslarda benzer metaforlar (ağaç, çiçek) üretmişlerdir. Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin 9. sınıf öğrencileriyle benzer oranda metafor geliştirdikleri görülmektedir. Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencileri ise bitki olarak öğretmen temasında sadece bir tane metafor geliştirebilmişlerdir.

Anadolu Lisesi ve Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencileri ile 12. sınıf öğrencileri ışık saçan öğretmen temasında birbirinin aynısı ve birbirine benzer metaforlar üretmişlerdir. *Güneş, mum, lamba, rehber, pusula, yol gösterici gibi* metaforlar bu çalışmada da olduğu gibi birçok çalışmada (Ekiz ve Koçyiğit, 2012; Aslan, 2013; Koç, 2014; Kırıl, 2015; Tulunay Ateş, 2016) karşımıza çıkmaktadır.

Soyut ifade olarak öğretmen temasında lise türlerine göre farklılık gösteren 9. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinin birbirinden farklı metaforlar geliştirdikleri, geliştirilen metaforlar arasında çapraz bir ilişki olduğu söylenebilir. Şöyle ki; Anadolu Lisesi 9. sınıf öğrencilerinden %3'lük frekansa sahip 4 öğrenci öğretmen kavramını Google metaforuyla açıklarken; Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinden sadece bir tanesi de aynı metaforu geliştirmiştir. Aynı şekilde Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinden 5 tanesi öğretmen kavramını melek metaforu ile açıklarken; Anadolu Lisesi 12. sınıf öğrencilerinden 2 tanesi de aynı metaforlar açıklama yapmıştır. Saban, Koçbeker ve Saban'ın (2006) çalışmalarında *melek metaforu Karakter Prototipi ve Gelişimcisi Olarak Öğretmen* kategorisinde karşımıza çıkmaktadır.

Anadolu Öğretmen Lisesi 12. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramı ile ilgili ürettikleri metaforların Anadolu Lisesi 12. Sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramı ile ilgili ürettikleri metaforlardan anlamca daha uzak oldukları ve bütünlük sağlayamadıkları görülmektedir. Özetle insan olan öğretmen kategorisinde *dost, aile, arkadaş, anne-baba* metaforları ile ışık saçan öğretmen kategorisindeki *güneş, ışık* metaforları iki okul grubunda da benzerlik göstermiştir; bunun yanı sıra oldukça fazla sayıda farklı metafor mevcuttur.

Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin liseye başlarken ve liseyi bitirirken öğretmen ile ilgili oluşturdıkları metaforların değişkenliğine ait sonuçlar şu şekildedir:

Anadolu Öğretmen Lisesi 9. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramıyla ilgili ürettikleri metaforlarla 12. sınıf öğrencilerinin öğretmen kavramıyla ilgili ürettikleri metaforlar arasında çok fazla değişim olmadığı görülmektedir. Çelikten'e (2006) göre metaforlar öğretmenin davranış ve tutumları ile ilgili önemli bilgiler verir. Öğretmenler kullanılan metaforlar vasıtasıyla öğrencileriyle olan ilişkileri hakkında önemli farkındalık geliştirebilirler.

Aynı lise türünde 9. sınıf öğrencilerinin ürettikleri metaforlarla 12. sınıf öğrencilerinin ürettikleri metaforlar arasında fazla bir farkın olmaması Anadolu Öğretmen Liselerinin mevcut program dahilinde öğrencilerine verdiği formasyon derslerinin öğrencilerin öğretmenlik kavramına bakış açılarında hiçbir değişikliğe yol açmadığı sonucunu ortaya koyar. Bu durum 2014 yılında kapatılan ve eğitim fakültelerinin alt basamağı olan Anadolu Öğretmen Liselerinin öğrencilerine verdikleri dersler birer öğretmen adayı olan bu öğrencilerin kendi meslekleri ile ilgili olarak eğitim aldıkları yollar boyunca farklı düşünmediklerini gösterebilir. Öğretmen yetiştirme görevi üstlenmiş olan bu liselerde okuyan öğrencilerin, bu meslekle ilgili olarak ürettikleri metaforların farklı olacağı beklentisi karşılanmamıştır demek yanlış olmayacaktır.

Farklı lise türleri arasında öğretmen kavramına yönelik yapılmış çalışmanın bulunmaması elde edilen bulguları destekleyici bir çalışmanın olamadığının göstergesidir. Öğretmen liselerinin amacına uygun eğitim verip vermediği, kapatılmasının ülkemiz eğitim sistemi açısından avantaj/dezavantaj sayılıp sayılmadığı bu çalışmanın konusu değildir. Ancak bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara bu konular öneri olarak sunulabilir.

KAYNAKÇA

- Akhan, N. E., Kılıçoğlu, G. ve Gedik, H. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Birinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler ve Sosyal Bilimlere Yönelik Metaforları. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/8 Summer 2014, p. 73-90, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: [10.7827/TurkishStudies.7161](https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.7161) ANKARA-TURKEY.
- Arslan, M. M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 100-108,
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Öğretmenlerin “Öğretmen” Kavramı İle İlgili Algılarının Metaforik İncelenmesi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/6 Spring 2013, p. 43-59, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: [10.7827/TurkishStudies.4599](https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4599) ANKARA-TURKEY.
- Aydın, İ. S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” ve “Öğrenci” Kavramlarına İlişkin Kullandıkları Metaforlar. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 5/3 Summer 2010, p.

818-842, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: 10.7827/TurkishStudies.1465 ANKARA-TURKEY.

- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve Öğretmen Metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 269-283.
- Ekiz, D. Ve Koçyiğit, Z. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretmen” Kavramına İlişkin Metaforlarının Tespit Edilmesi. *Kastamono eğitim Dergisi*, 21(2), 439-458.
- Eraslan, L. (2011). Sosyolojik Metaforlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27.
- Kıral, E. (2015). Öğretmen Adaylarının Algılarına Göre Öğretmen Metaforları. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 57-65.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Öğretmenlik Mesleği Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47-72.
- Köksal, Ç. (2010). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin, Ebeveynlerini Ve Öğretmenlerinin Okuma-Yazma Kavramına Yükledikleri Anlamlar: Metaforik Bir Analiz*. (yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Miles, M. B.& Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarına Göre Ortaöğretim Öğretmenlerini Temsil Eden Metaforlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 182, 36-56.
- Saban, A. (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2).
- Saban, A. (2008a). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 55, 459-496.
- Saban, A. (2008b). İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *İlköğretim Online*. 7(2), 421-455.
- Saban, A., Koçbeker, B. N. ve Saban, A. (2006). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522,
- Şahin, Ç. (2015). Gelişimsel Araştırma. Mustafa Metin (Ed.) *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* içinde (s. 313-336). Ankara: Pegem Akademi.
- Tulunay Ateş, Ö. (2016). Öğrencilerin Öğretmen ve Okul Metaforları. *International Journal of Contemporary Educational Studies*, 2(1), 2548-9373.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metaforik Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 151-164.